

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Uppföljning 2025

Innehåll

Inledning	3
Strategins inriktning och mål	5
Robust och sammanhållet	8
Jämlikt och öppet.....	10
Fossiloberoende och cirkulärt.....	12
Tvärsektoriella kraftsamlingar	14
Fullföljda studier.....	15
Digitalisering	17
Elektrifiering.....	19
Cirkulära affärsmodeller	21
Långsiktiga prioriteringar	23
Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant	24
Korta fakta om utvecklingen.....	26
Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande	28
Korta fakta om utvecklingen.....	30
Öka inkluderingen – för stärkt tillit och sammanhållning.....	32
Korta fakta om utvecklingen.....	34
Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet	36
Korta fakta om utvecklingen.....	38

Inledning

” Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland anger riktningen för det regionala utvecklingsarbetet 2021-2030. ”

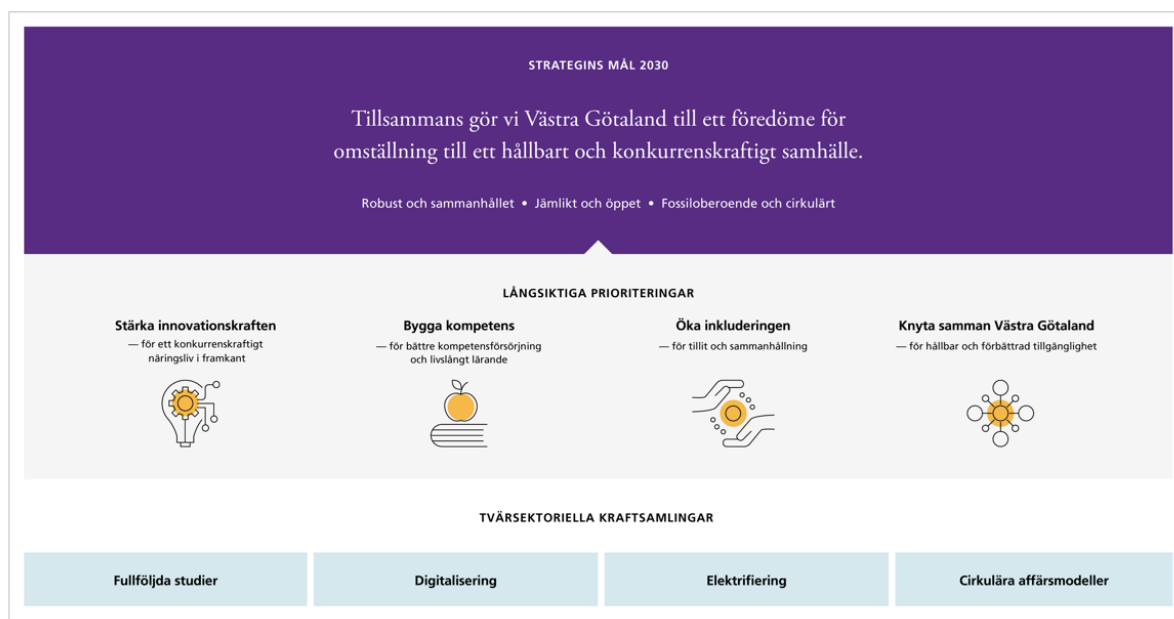
Från förord till Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 är en övergripande strategi för det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Den pekar ut riktningen för vårt gemensamma arbete för Västra Götalands utveckling.

Målet för strategin är **Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.** Ett Västra Götaland som ställer om är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet samt fossiloberoende och cirkulärt. För att arbeta mot målet har fyra långsiktiga prioriteringar pekats ut som beskriver de fyra viktigaste områdena för gemensamma insatser för att klara omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Under 2025 har en översyn av den regionala utvecklingsstrategin genomförts. Syftet har varit att aktualisera delar av strategin utifrån omvärld och nuläge samt att förstärka genomförandet med fokus på att se över strategins kraftsamlingar. I februari 2026 beslutade regionfullmäktige om en aktualiserad strategi.

Strategin har till syfte att vägleda kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi och forskningsinstitut, det civila samhället samt länsstyrelsen och andra statliga myndigheter i det gemensamma arbetet med regional utveckling. Vidare är strategin och regionfullmäktiges budget styrande tillsammans för Västra Götalandsregionens (VGR) satsningar på regional utveckling.

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Uppföljning

Den här uppföljningsrapporten är en del av den planerade årliga uppföljningen som har till syfte att ge en samlad bild av utvecklingen och förflyttningen mot strategins mål för kunskap och lärande. Rapporten har tagits fram till beredningen för hållbar utveckling (BHU) av koncernstab regional utveckling.

Rapportens struktur

Som tidigare år inleds rapporten med strategins mål och sammanfattande fakta om utveckling i Västra Götaland. Efter målet beskrivs genomförandet av de tvärsektoriella kraftsamlingarna, och sedan de långsiktiga prioriteringarna. Som avgränsning har vi i huvudsak valt att utgå från de utvecklingsinsatser som Västra Götalandsregionen¹ och/eller kommunerna i Västra Götaland genom kommunalförbunden, inklusive Business Region Göteborg (BRG) är involverade i.

¹ Inom Västra Götalandsregionen avgränsas insatserna till de som medfinansierats av nämnderna för miljö och regionutveckling, kultur, infrastruktur och kollektivtrafik.

Strategins inriktning och mål

” Strategins mål pekar ut riktningen fram till 2030 och handlar om behovet av att ställa om Västra Götaland till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Målet konkretiserar vad en sådan omställning innebär ur ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Vägen mot målet

För att bidra till målet genomförs många olika typer av insatser runt om i Västra Götaland. Det handlar om att stora samhällssystem behöver ställas om och förändras. Komplexiteten i de flesta samhällsutmaningarna gör att innovativa lösningar behöver arbetas fram gemensamt och tvärsektorielt. Vägen till målet påverkas även av ett antal regionala och globala omvärldsfaktorer. Den regionala utvecklingsstrategin följs därför utöver övergripande indikatorer över utvecklingen för territoriet även mer övergripande processer som till exempel klimat- och miljöarbetet.

Det regionala klimatmålet är integrerat i strategins mål och finns med genom hela strategin. I den senaste rapporten om koldioxidbudgeten² för Västra Götaland 2020-2040³ anges att om utsläppen inom Västra Götalands geografiska område ligger kvar på samma nivå som för 2024, kommer Västra Götalands läns koldioxidbudget vara förbrukad inom 5 år. Det innebär att om koldioxidutsläppen ska fasas ut innan koldioxidbudgeten tar slut krävs en procentuell minskning om 18,2 procent per år, med start 2025.

Kunskapen som det oberoende forskarrådet för Västra Götalands klimatomställningens bidrar med är viktig för att utveckla genomförandet. Deras femte rapport⁴ levererades i

² Västra Götalandsregionen antog under 2021 en koldioxidbudget för Västra Götaland för att följa hur mycket utsläppen behöver minska varje år för att länet ska uppfylla sin del av Parisavtalet.

³ <https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/mru12146-2012493502-88/surrogate/Rapport%20Koldioxidbudget%20V%c3%a4stra%20G%c3%b6talands%20september%202025.pdf>

⁴ https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs7897-268913469-887/native/Forskarr%c3%a5dets%20rapport%202025_V%c3%a4stra%20G%c3%b6talands%20limatomstallning_Resiliens.pdf

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

december 2025. Forskarrådet konstaterar att omfattande och genomgripande åtgärder krävs för att nå klimatmålen. De lyfter till exempel att utfasning av fossil energi inom industrin och vägtrafiken är avgörande. I och med världsläget alltmer handlar om robusthet och beredskap lyfter forskarrådet, att om en långsiktig hållbar utveckling ska möjliggöras, behöver framtida beslut bygga på kunskap och förståelse för hur resilienta samhällen också kan bidra till klimatomställning. Genom att fasa ut fossil energi kan nya system utvecklas som stöttar både det klimatneutrala och resilienta, samt ökar makten och rådigheten över värdekedjor genom att satsa på det lokala minskar utsläpp och stärker graden av självförsörjning. Det krävs också att olika aktörer arbetar tillsammans. Exempel på satsningar som lyfts i rapporten för ett klimatneutralt Västra Götaland är bland annat cirkulär ekonomi, samhällsplanering för både resiliens och klimatomställning, minskat beroendet av personbilstrafik, experimentering med nya system och lösningar samt stärkt tillit och förtroende hos invånare skapar möjligheter.

För att stärka genomförandekraften för en klimatomställning genomförs insatser inom ramen för Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om⁵. Här fortsätter genomförandet av såväl kommunernas som företagens klimatlöften samt möten med rådet för industrins omställning för Västra Götaland. Det tredje av kommunernas klimatlöfte handlar om att involvera invånarna i alla åldrar i klimatarbetet. 29 av kommunerna har antagit löftet för ett genomförande under 2024-2026. Här har Stiftelsen Ekocentrum fått i uppdrag att stötta kommunerna och en resursbank som ger kommunerna praktiska verktyg, exempel och vägledning har tagits fram.

Kopplat till genomförandet av strategin finns också de *vägledande principerna* som är framtagna för att vägleda i dialogen och samverkan för att genomföra strategin. De är tänkta att inspirera och utmana att arbeta och samverka på nya sätt. De vägledande principerna är även ett sätt att integrera Agenda 2030 i genomförandet. Som förra årets utvärdering av kraftsamlingarna visade hade kraftsamlingarna bland annat bidragit till att bygga regional kapacitet och samordning genom att mobilisera aktörer och fungera som agendasättande, ökat samordningen och samverkan samt att rikta resurser, ökat kunskap och möjliggjort konkreta insatser.

VÄGLEDANDE PRINCIPER

Vi tar tillvara på olika platsers förutsättningar och möjligheter.

Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande.

Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera.

Vi är modiga och förändringsorienterade ledare.

Kunskapsunderlag

I rapporten beskrivs kortfattat utvecklingen av ett antal indikatorer utifrån målen om ett Västra Götaland som är *robust & sammanhållet, jämlikt & öppet* samt *fossiloberoende & cirkulärt* samt med koppling till de fyra prioriteringarna. En stor del av indikatorerna som används kommer från de nyckeltal som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) sammanställt som en del av uppföljningen av Agenda 2030 på kommunal och regional nivå. Utöver statistik som valts ut till denna rapport finns mer statistik och fakta på både

⁵ <https://klimat2030.se/>.

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

regional och kommunal nivå i de interaktiva publikationer med koppling till målområdena, prioriteringarna samt för kraftsamling fullföljda studier som finns publicerade på www.vgregion.se/vg2030statistik.

För den gemensamma dialogen är det av betydelse att även andra kunskapsunderlag tas fram och sprids. Västra Götalandsregionen och andra organisationer tar fram analyser som berör den regionala utvecklingen i Västra Götaland. Några exempel visas i rutan till höger.

I december genomfördes den årliga konferensen *Digitalisering i människans tjänst*. Cirka 200 personer samlades från hela Västra Götaland. Fokus låg bland annat på det gemensamma införandet av IoT (Internet of Things) i kommuner och VGR, värdet av en länsamverkan och konkreta verksamhetsexempel. Även konferensen *Fullföljda studier* genomfördes under hösten. Detta års tema var på tidiga samordnande insatser men även värdet av sociala investeringar för såväl samhälle, ekonomi och individ. Intresset för konferensen var mycket stort med 570 deltagare samt ytterligare 330 deltagare digitalt.

Spridning av kunskapsunderlag görs även genom de mötesplatser och arenor som redan finns. Exempelvis har Reväst⁶ ordnat flertalet seminarier med olika inriktningar. I januari låg fokus på *Grön industriomställning*, och i maj på *Biologisk mångfald: Näringsliv och offentlig sektor i samverkan*.

Exempel på publicerade analysunderlag⁷:

- *Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning: En resilient omställning för klimatet.*
- *Koldioxidbudget för Västra Götalands län 2025.*
- *Vägen till kultur – en restidsanalys om kollektivtrafikens roll för ett tillgängligt och hållbart kulturliv i Västra Götaland.*
- *Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Västra Götaland*
- *Befolkningsprognos 2025-2040.*
- *Etableringsprocesser och marknadens elbehov i kommuner i Västra Götaland.*
- *Vad vi vet om välbefinnande – fyra pelare för Det goda livet.*
- *De första 25 åren – Utmaningar, utveckling, utvecklingspolitik i Västra Götaland.*

Även rapporter på delregional nivå tas fram. BRG har bland annat tagit fram rapporten *”Göteborg borgar för tillväxt”* med fokus på Göteborgsregionens utveckling de sista 10 åren. Ett annat exempel är rapporten *Kompetensbehov på arbetsmarknaden i Fyrbodals kommunalförbund* tagit fram.

⁶ Reväst är ett samarbetsorgan och plattform för kunskapsutbyte mellan offentlig sektor, näringsliv och akademi kring Västsveriges regionala utveckling. <https://www.gu.se/handelshogskolan/om-oss/samverkan/revast-en-motesplats-for-regional-utveckling>.

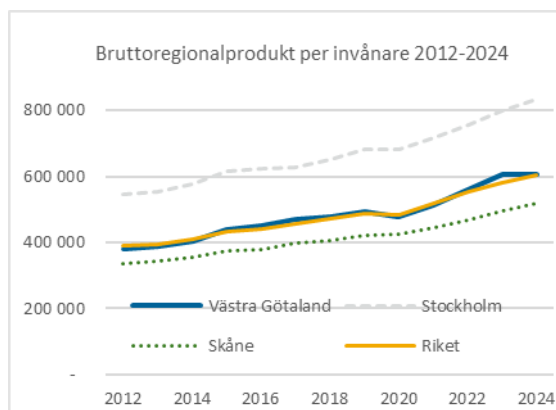
⁷ De rapporter som nämns återfinns på www.vgregion.se/analysportalen utom BRG:s rapporter som finns på <https://www.businessregiongoteborg.se/analys-omvarld/rapport-analys> samt Fyrbodals rapport som finns på <https://www.fyrbodals.se/wp-content/uploads/2025/09/bedomning-av-kompetensbehov-i-fyrbodals.pdf>.

Robust och sammanhållet

” I det robusta Västra Götaland kan samhället möta både kända och oförutsedda utmaningar och vända dessa till möjligheter. Näringslivet har hög konkurrenskraft och en internationell erkänd förmåga att hantera tekniska utvecklingsprång, behovet av nya kompetenser och ekonomiska förändringar. Akademin bidrar genom att tillhandahålla forskning i framkant samt relevant kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Det finns en god beredskap att möta effekterna av ett förändrat klimat och andra omvälvande händelser. Det sammanhållna Västra Götaland kännetecknas av en hållbar och förbättrad tillgänglighet och ett välfärdsystem med god demokratisk förankring som gör att invånarna känner sig trygga. Tillgången till föreningsliv och kultur ger tillhörighet och ökat välbefinnande hos invånarna. Varje människas potential blir sedd och förverkligad. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Västra Götaland har under lång tid haft en ekonomisk utveckling som är ungefär som i riket som i helhet. Bruttoregionalprodukten (BRP) per invånare är högre i Västra Götaland än i Skåne, men lägre än i Stockholm. Under 2024 ökade BRP i Västra Götaland bara marginellt jämfört med 2023, så eftersom befolkningen fortsatte öka, minskade BRP per invånare något under 2024 jämfört med 2023.

Källa: SCB (via Kolada).

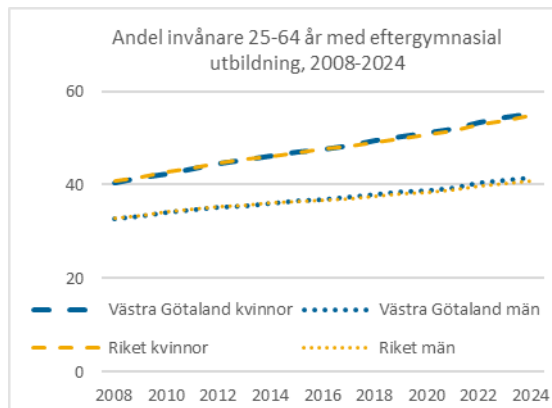
BRP-beräkningar för 2025 finns inte tillgängliga än, men preliminära beräkningar av BNP i Sverige för 2025 visar på en bättre utveckling av BNP under 2025 än det var under 2024⁸. Även andra konjunkturmätningar⁹ för Västra Götaland visar att konjunkturen har förbättrats under 2025 och att konjunkturen nu har återgått till ett normalläge efter ett par år med lågkonjunktur.

⁸ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper-kvartals-och-arsberakningar/pong/statistiknyhet/nationalrakenskaper-3e-kvartalet-2025/>

⁹ <https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs7897-268913469-881/surrogate/Konjunkturl%C3%A4get%20kv%203%202025.pdf>

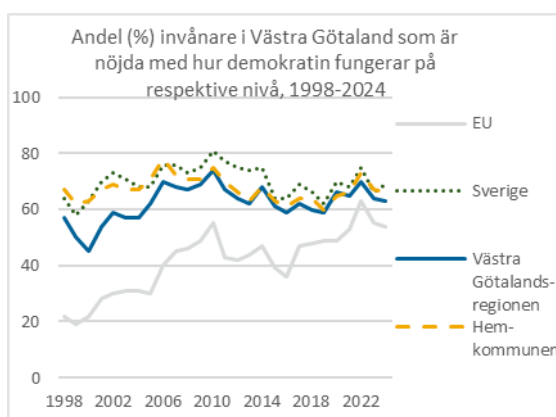
Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Andel invånare i Västra Götaland med eftergymnasial utbildning fortsätter att öka, men andelen ökar snabbare för kvinnor än för män, vilket ökar på könsskillnaderna. År 2024 var 55 procent av alla kvinnor mellan 25-64 år i Västra Götaland eftergymnasialt utbildade medan motsvarande andel för män är 41,5 procent. Män har framför allt fler med gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå, men även fler som enbart är grundskoleutbildade.

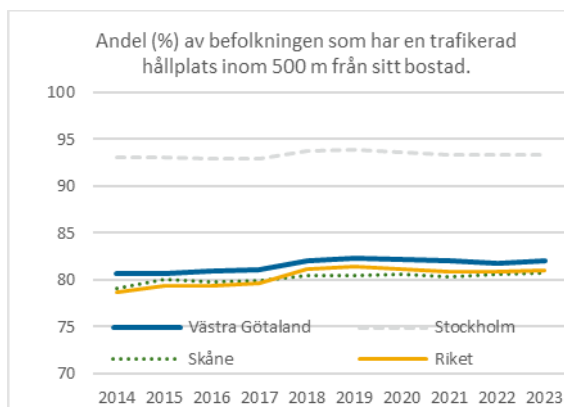
Källa: SCB (via Kolada).

En klar majoritet av invånarna i Västra Götaland är nöjda med hur demokratin fungerar på alla nivåer¹⁰. Andelarna var ungefär samma som 2023, men något lägre än 2022. Att värdet låg högre 2022 tillskrivs den så kallade valårseffekten¹¹.

Källa: Västsvenska SOM-undersökningen

Andelen av befolkningen som har en trafikerad hållplats¹² inom 500 meter från sin bostad ökade långsamt från 2014 till 2019 men har sedan avstannat. År 2023 var andelen 82 procent i Västra Götaland vilket är något högre än i Skåne och Sverige i genomsnitt, men betydligt lägre än andelen i Stockholm.

Källa: SCB (via Kolada).

¹⁰ <https://www.gu.se/sites/default/files/2025-11/Den%20v%C3%A4stsvenska%20SOM-unders%C3%B6kningen%202024%20-%20Tabellrapport.pdf>

¹¹ <https://www.gu.se/sites/default/files/2025-11/Uppf%C3%B6ljning%20av%20Vision%20V%C3%A4stra%20G%C3%B6taland%202024.pdf>

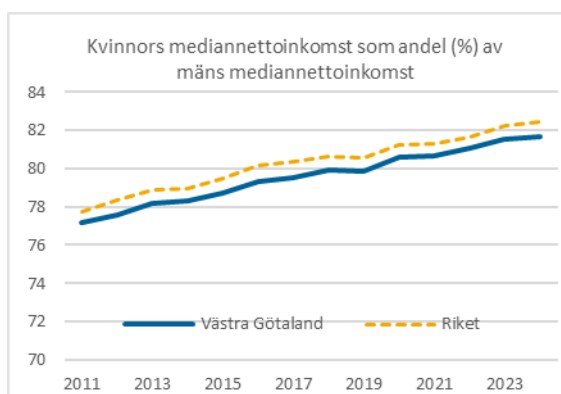
¹² Med trafikerad hållplats avses hållplats, för samtliga trafikslag som trafikeras med minst en avgång per timme, vardagar mellan 06:00 och 20:00.

Jämlikt och öppet

” I det jämlika Västra Götaland deltar varje människa i samhället på jämställda och jämlika villkor. Samhället är inkluderande och transparent, och invånarna känner sig delaktiga. Olika platsers förutsättningar tas tillvara och det finns ett samspel och utbyte mellan platser. Det öppna Västra Götaland är integrerat med omvärlden och har ett rikt utbyte nationellt och internationellt. Genom goda relationer och samarbete med våra grannregioner bidrar vi till en hållbar utveckling både lokalt och globalt. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Kvinnors har alltjämt betydligt lägre inkomster än män, även om skillnaderna har minskat över åren. År 2024 hade kvinnor i genomsnitt knappt 82 procent av vad männen hade i inkomst. Skillnaderna förklaras till viss del av att kvinnor förvärvsarbetar i lägre utsträckning och jobbar mer deltid, bland annat för att kvinnor tar större ansvar vid småbarnsåren¹³. Löneskillnaderna mellan män och kvinnor är inte lika stora som inkomstskillnaderna, för 2024 var kvinnors genomsnittslön 89,8 procent av männens¹⁴. Löneskillnaderna förklaras till största del av löneskillnader mellan olika yrkesgrupper. Tar man hänsyn till skillnader i yrkesval, deltidsarbete mm tas återstår knappt 5 procents löneskillnader som inte kan förklaras av statistiska variabler¹⁴.

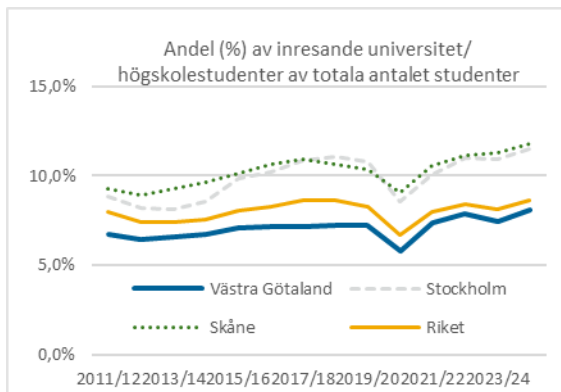
Källa: SCB (via Kolada).

¹³ Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.

<https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/kvinnor-och-man-pa-arbetsmarknaden/>

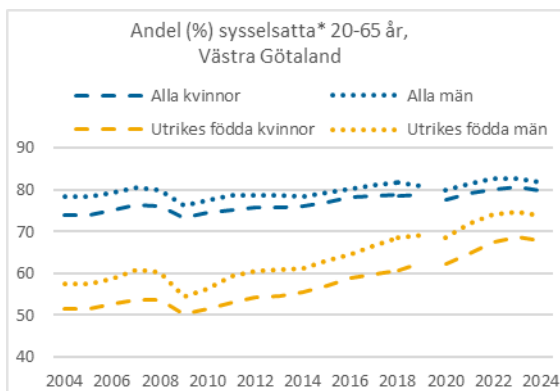
¹⁴ Medlingsinsitutet, <https://www.mi.se/lonestatistik/loneskillnad-mellan-kvinnor-och-man/>

Antalet utländska studenter i Västra Götaland fortsatte att öka under läsåret 2024/2025. Även andelen utländska studenter av totalt antal studenter ökade under 2024/2025 till drygt 8 procent. Andelen (och antalet) utländska studenter har under hela perioden varit lägre i Västra Götaland än i övriga storstads-län.

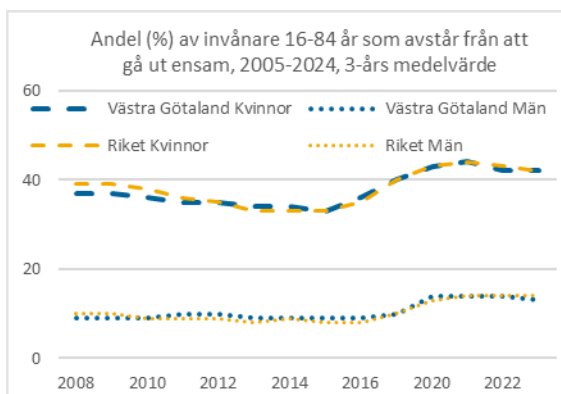
Källa: SCB, Universitetskanslerämbetet.

Sysselsättningsgraden för utrikes födda är lägre än den genomsnittliga sysselsättningsgraden i Västra Götaland. Den har dock ökat kraftigt under de senaste 15 åren, så skillnaden har minskat.

Källa: SCB (via Kolada). Eftersom källorna för förvärvsarbete/sysselsättning har ändrats mellan 2019 till 2020 bryts linjen i diagrammet eftersom direkta jämförelser mellan de åren är svåra att göra. Fram till 2019 visas RAMS-statistik, för åldersgruppen 20-64 år. Från och med 2020 visas BAS-statistik för åldersgruppen 20-65 år.

Jämfört med för ca 10 år sedan har andelen invånare som ofta eller ibland avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna eller dyl. ökat i både Västra Götaland och riket som helhet. Ökningen har dock avstannat senaste åren och istället har andelen varit ganska konstant. Andelen kvinnor som känner sig otrygga att gå ut är ca 42 procent i Västra Götaland, vilket är mer än tre gånger högre än andelen män som är 13 procent.

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor.

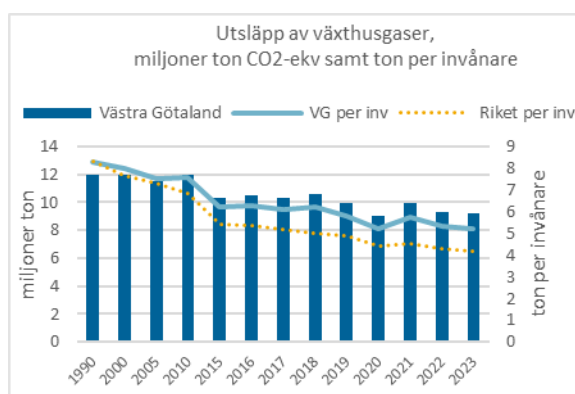
Fossiloberoende och cirkulärt

” I det fossiloberoende och cirkulära Västra Götaland är den privata och offentliga sektorn en föregångare som inspirerar och påverkar både det nationella och det internationella miljö och klimatarbetet. Takten i klimatomställningen ökar, med minskade utsläpp från både produktion och konsumtion som följd. Användningen av råvaror minskar. Fossila bränslen och material ersätts med resurseffektiva och biobaserade produkter och tjänster, samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. I ett fossiloberoende och cirkulärt Västra Götaland kan och vill invånarna göra hållbara val och bidra med kreativa lösningar som begränsar miljö och klimatpåverkan. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Utsläppen av växthusgaser minskade mellan 2022 och 2023, både i total mängd och fördelat per invånare. Takten på den minskning som ändå skett sedan 1990 är dock för låg¹⁵ för att Västra Götalands klimatmål för 2030 ska nås. I särklass störst utsläpp kommer från industrisektorn, drygt 40 procent (varav utsläppen från några få stora industri-anläggningar dominerar)¹⁵. En annan stor sektor är transportsektorn som står för 26 procent av utsläppen.

Utsläppen i relation till befolkningsstorlek är betydligt högre i Västra Götaland än i övriga storstadslän, på grund av industrisektorns sammansättning med flera utsläppstunga industrier i Västra Götaland.

Källa: Nationella emissionsdatabasen (via Kolada).

¹⁵ Västra Götalands klimatomställning, En resilient omställning för klimatet. En rapport från Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning, december 2025.

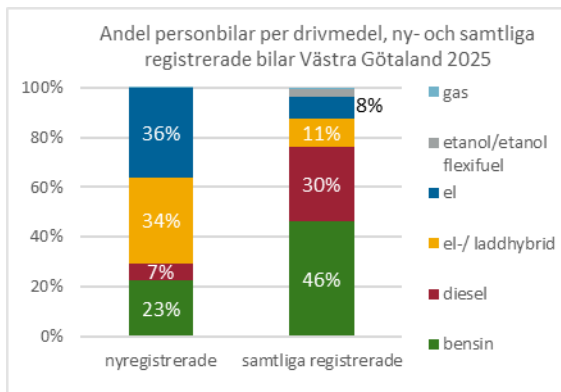
Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Av nya personbilar som registrerades under 2025 var cirka 70 procent el- eller elhybridbilar, vilket är en ökning jämfört med 2024 och även jämfört med 2023 då andelen låg högre än 2024. Det är framför allt de senaste åren som el- och elhybridbilar blivit en betydande andel av nybilsinköpen, så totalt sett av alla registrerade bilar i Västra Götaland utgör de bara 19 procent. Ungefär tre av fyra personbilar i Västra Götaland drivs på bensin eller diesel. Bland lastbilar är det ännu högre andel som drivs med bensin och diesel, hela 92 procent. El har dock passerat gas som tredje största drivmedlet för lastbilar och cirka 5 procent av alla registrerade lastbilar drivs med el.

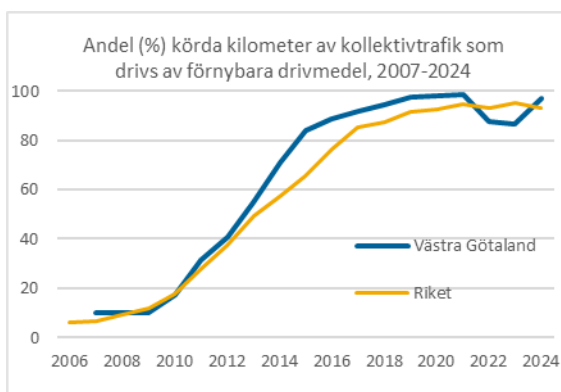
Utbytet av bensin/dieseldrivna fordon mot fordon som drivs av helt förnybara drivmedel inom kollektivtrafiken har gått fort under de senaste 15 åren. År 2007 kördes cirka en tiondel av alla km av fordon med förnybara drivmedel inom kollektivtrafiken, nu är andelen cirka 97 procent i Västra Götaland.

Knappt 40 procent av hushållsavfallet som samlas in i Västra Götaland används för materialåtervinning. Andelen har tyvärr inte ökat de senaste åren, utan varit runt 40 procent under perioden.

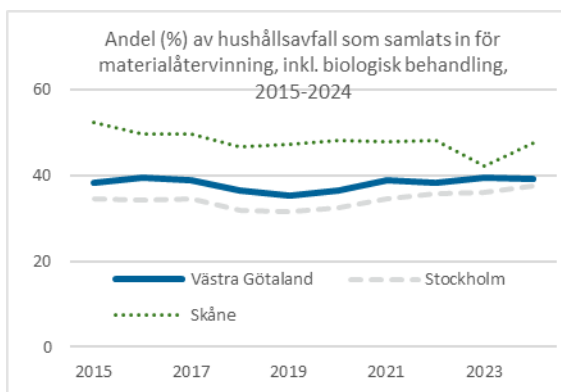
I Skåne har andelen generellt varit högre knappt 50 procent. Stockholm har hela tiden haft lite lägre andel än i Västra Götaland.

Källa: Trafikanalys / SCB.

Källa: Svensk Kollektivtrafik: FRIDA miljö- och fordonsdatabas via Miljöbarometern .

Källa: Avfall Sverige (via Kolada).

Tvärsektoriella kraftsamlingar

” Fyra tvärsektoriella kraftsamlingar – gäller fyra år i taget och revideras en gång per mandatperiod. Syftet är att förstärka arbetet med de långsiktiga prioriteringarna genom riktade resurser och samverkan. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Under året har många olika typer av insatser genomförts med koppling till områdena för de nuvarande kraftsamlingarna:

- Fullföljda studier,
- Digitalisering,
- Elektrifiering och
- Cirkulära affärsmodeller.

Förslaget på aktualiserad regional utvecklingsstrategi hanterades av regionfullmäktige i februari. Det innebär att tre nya kraftsamlingar är aktuella från 2026; Framtidsrusta barn och unga, Industrins gröna omställning och Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering.

Exempel på insatser kopplat till kraftsamlingar bidrar i många fall även till en långsiktig prioritering enligt den schematiska bilden nedan. Exemplet på följande sidor utgår från insatser som VGR och/eller kommunalförbunden inklusive BRG är involverade i.

	Stärka innovationskraften	Bygga kompetens	Öka inkluderingen	Knyta samman Västra Götaland
Fullföljda studier		x	x	
Digitalisering	x	x	x	x
Elektrifiering	x	x		x
Cirkulära affärsmodeller	x	x		

Fullföljda studier

” Vi vill ge barn och unga de allra bästa förutsättningarna för en bra start i livet och för god hälsa, utbildning och framtidstro. Att fler unga fullföljer studierna med godkända resultat skapar stora och långsiktiga vinster för både individ och samhället ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Kraftsamling fullföljda studier ska bidra till att skapa goda och jämlika villkor för barn och ungas hälsa och förutsättningar för fullföljda studier i *hela* Västra Götaland. Fokus ligger på områdena psykiskt hälsa, föräldrar som resurs, läsning och språkutveckling samt motivation och framtidstro.

Kunskapsnoder för fullföljda studier har funnits vid kommunalförbunden sedan 2022. Under året har de fortsatt sitt arbete med regiongemensamma aktiviteter, specifika delregionala kunskapsområden samt delregionala aktiviteter. För fortsatt och ökad genomförandekraft i kraftsamlingsarbetet är satsningen på kunskapsnoder central. Kunskapen och erfarenheterna från arbetet ligger därmed till grund för kommande genomförandet. Arbetet med kunskapsnoderna 2026-2028 planeras följa översynen av den regionala utvecklingsstrategin och vara en del av den nya kraftsamlingen för barn och unga.

För att möjliggöra för verksamheter att i samverkan utveckla tidiga främjande insatser som ska bidra till att fler barn och unga fullföljer sina studier finns VGR:s sociala investeringar. Under 2025 har två nya sociala investeringar startat och totalt sex investeringar haft verksamhet under året. Ett nytt ramverk började gälla från och med 2025. Det förändrade ramverket har möjliggjort att nya aktörer, exempelvis civilsamhällorganisationer, kan söka medel till sociala investeringsprojekt. Ett resultat av detta är att ett av de nystartade projekten drivs av Rädda Barnens Riksförbund i samverkan med näringsliv och kommunal verksamhet. Syftet med deras insats är att ta fram en strategisk, operativ och finansiell modell för sektorsövergripande och långsiktig samverkan mot ett gemensamt mål. På så vis förväntas förutsättningar för förändring på systemnivå skapas; så kallad ”missionsorienterad innovation”. Målet med modellen och det missionsorienterade arbetssättet är att aktörer tillsammans - och på nya sätt, reducera betydelsen av barn och ungas ojämlika förutsättningar att klara skolan och få fler barn och unga att fullfölja sina studier. Projektet ska genomföras på och runtomkring tre skolor i Västra Götaland; Lövgårdesskolan i Göteborg, Särilaskolan i Borås och en skola i Uddevalla.

Den årliga konferensen Kraftsamling Fullföljda studier genomfördes under hösten under temat *Tidiga samordnande insatser*. Nytt för i år var utökat antal platser samt att stora delar av konferensen spelades in och finns tillgänglig på Kunskapsbanken www.fullfoljdastudier.se. Intresset att delta var mycket stort med 570 deltagare och ytterligare 330 deltagare digitalt. Deltagare kom från olika verksamheter inom kommun, VGR, akademi och föreningsliv. Utvärderingen och responsen på plats visade att konferensen är uppskattad.

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Inom kraftsamling fullföljda studier är det viktigt att forskning och samhälle möts. Under hösten 2025 och januari 2026 har en tvärvetenskaplig forskardialog startat. Åtta forskare har deltagit i fyra heldagsseminarier, i samarbete med Wexus och VGR. Genom att samla forskare från olika lärosäten och discipliner är ambitionen att få fram rekommendationer baserat på forskning. Att skapa en gemensam kunskapsbas och identifiera nya vägar framåt för att öka inkluderingen och förbättra praktiken för alla som arbetar med barn och unga.

Under 2025 har den [interaktiva publikationen](#) uppdaterats och i december genomfördes ett statistikwebbinarium där nästan 90 deltagarna blev guidade genom publikationen samt att de tog del av två miniföreläsningar.

Digitalisering

” Digitalisering genomsyrar privat, offentlig och ideell sektor och handlar om nya tekniska lösningar, system och processer. Digitalisering bidrar till att öka företagets konkurrenskraft, till att effektivisera offentliga verksamheter och till lösningar för ett fossiloberoende samhälle ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Digitalisering är ett viktigt verktyg som bidrar till att nå målet om ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Kraftsamling digitalisering bidrar i arbetet med prioriteringarna genom dialog, samordning, samverkan, projektidéer, analyser, kunskapspridning med mera. Under året har arbetet fortsatt med att växla upp och stärka det som pågår och verka för en ökad genomförandekraft. Arbetat har fortsatt skett inom fem inriktningar: näringslivets digitala transformation, digital kompetens och lärande, säker och hållbar digital infrastruktur, offentlig sektors digitala transformation och invånarens digitala delaktighet samt media och informationskunnighet

Satsningen på IoT (Internet of Things) har fortsatt att utvecklas. Det handlar om att skapa en gemensam, horisontell IoT-infrastruktur. Totalt deltar drygt 100 kommuner, kommunala bolag, kommunalförbund och andra intressenter. Under hösten genomfördes första utbildningen för systemadministratörer där deltagarna med inriktning på såväl teoretiska som praktiska kunskaper för att kunna administrera och utveckla egna IoT-lösningar. Totalt deltog 14 personer från åtta organisationer.

Under året har även andra satsningar med fokus på digitalisering startat upp. Det handlar till exempel om en digital arena för samverkan, omvärldsbevakning och kunskapsutbyte kopplat till den digitala transformationen. Målgruppen är verksamheter i kommuner i Skaraborg samt Högskolan i Skövde och Skövdes Science Park inklusive medlemsföretag.

En annan satsning är SmartAgri Boost som driver digitalisering och automation inom lantbruket, samt hjälper teknikföretag att ta idéer till marknad genom testmiljöer och affärsutveckling. Projektet adresserar flera utmaningar: lantbruket behöver minska klimatpåverkan och öka resurseffektiviteten, medan många små och medelstora teknikföretag saknar resurser för användarnära utveckling, testmiljöer och kompetens inom ansvarsfull digitalisering.

Med målgruppen små- och medelstora företag har Connect Väst startat projektet Insikt – AI för hållbar affärsutveckling. Satsningen ska sträva efter att integrera AI i affärsutvecklingsprocesserna hos de företag som Connect samarbetar med.

Genom de digitaliseringsstrategier som finns vid de fyra kommunalförbunden har möjligheterna till samordning stärkts. De ingår till exempel i Digitaliseringsrådet som VGR sammankallar till. Här ingår även representanter för Göteborgs stad, Högskolan i Väst och Länsstyrelsen.

I december genomfördes konferensen Digitalisering i människans tjänst. Syftet med konferensen är deltagarna ska inspireras och öka sin kunskap om digitalisering. Totalt

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

deltog cirka 200 personer från hela Västra Götaland. Fokus låg bland annat på det gemensamma införandet av IoT (Internet of Things) i kommuner och VGR, värdet av en länssamverkan samt konkreta verksamhetsexempel.

Arbetet med att stärka den digitala sammanlänkningen i Västra Götaland har under året intensifierats, med särskild inriktning på robusthet, redundans och förbättrad samordning mellan aktörer. UBit-gruppen (Utveckling av Bredband och it-infrastruktur) har fortsatt att samla länets offentliga och privata aktörer och driva gemensamma insatser i områden där marknadsförutsättningarna är begränsade. Det regionala bredbandsstödet har även i år kompletterat det statliga stödet och möjliggjort projekt som annars inte hade fått bärighet.

För att stärka den lokala och regionala koordineringen har uppdraget för en bredbandssamordnare för Dalsland påbörjats. Fem kommuner kommer inom ramen för uppdraget arbeta fram en bredbandsstrategi tillsammans. Denna funktion ska bidra till ett mer sammanhållet och långsiktigt arbete med digital infrastruktur i en av länets mest geografiskt utmanande delregioner.

För att stödja digital inkludering är VGR medlem i det nationella nätverket Digidel, som arbetar med både digital delaktighet och MIK. Under 2025 beviljade Vinnova medel till VGR för att koordinera ett projekt tillsammans med bland annat Färgelanda kommun, Mittuniversitetet, Digg – myndigheten för digital förvaltning med flera. Fokus är på att utveckla arbetet med digital tillgänglighet. Vidare är flertalet digidelcenter i kommunerna i gång med verksamhet och gör skillnad för den digitala delaktigheten. Det regionala nätverket Möte Med Mik (MMM) drivs numera av kulturförvaltningen och VGR deltar även i ett interregionalt och ett nationellt nätverk för MIK-frågor.

Elektrifiering

Elektrifiering är en viktig del av arbetet om vi ska minska påverkan på klimatet. Det handlar om att elektrifiera industrin och transportsektorn, att utveckla hållbara lösningar inom olika samhällssektorer, att inom fysisk planering ta hänsyn till behov och förutsättningar för elproduktion och eldistribution samt bygga ut elnätets distributionskapacitet.

Sammanfattat från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Syftet med kraftsamling elektrifiering är att tillsammans systematiskt identifiera och undanröjer hinder och underlättar omställningen. Det handlar om förnybar elproduktion, förstärkt elproduktion och elektrifiering av industri respektive transporter. För att lyckas krävs också tillgång till rätt kompetens.

En fortsatt utbyggnad av elnätet en förutsättning för en storskalig elektrifiering där elbehovet på sikt kan mångdubblas. För att möta det snabbt växande elbehovet krävs en robust och pålitlig tillförsel av el. Arbetet med att skapa en sammanhållen regional bild av ett omställt Västsverige avseende elförsörjning och industristruktur har fortlöpt under året. En lång rad av regionala analyser har tagits fram: dels den tidigare ACCEL-rapporten genomgår en uppdatering avseende industrins eleffektbehov, dels den tidigare sysselsättningsstudien som kvantifierar elbristens konsekvenser för jobben i Västra Götaland. VGR:s rapport ”Etableringsprocesser och marknadens elbehov i kommuner i Västra Götaland” pekar på att det funnits och finns bolag som går under radarn för elsystemets aktörer och som egentligen aldrig ens uppmärksammats som ett behov.

Under året har arbetet med att fortsätta utveckla samverkansplattformen ACCEL, Accelererad nätutveckling i Västra Götaland, fortgått. Inom ramen för plattformen har regionnätbolagen fått en utökad roll i processledning och i strategiskt viktiga arbetsgrupper. De arbeten som fortgått är inom tillståndsarbete som utvecklats mot mer fokus på lärdomar och utvecklade arbetssätt för linjekoncession. Vidare hölls i november ett ACCEL-möte under temat Industrins förutsättningar för omställningen. Under mötet lades extra vikt vid industrins behov och vad som krävs för att ställa om både industrin och transportsektorn. En arbetsgrupp för proaktiv nätutveckling har under året startats upp för att nå bättre samsyn inom prognosarbete och länets elbehov, och frågan om anslutning av havsbaserad vind och ökad förnybar elproduktion har adresserats tydligare.

Samtidigt som industriinvesteringar kopplat till elektrifiering försenas något på grund av konjunktur och bristande stöd i omställningen i både Europa och Sverige avseende industriutveckling och marknadsutveckling, kvarstår fortfarande industrins bedömning och långsiktiga målbild.

Under året har arbetet med kommungränsöverskridande energiplanering i samhällsplaneringen fortsatt. Arbetet har sin grund i den regionala energiöverenskommelsen som i januari 2024 beslutades i regionstyrelsen, efter antagande av beredningen för hållbar utveckling (BHU). Överenskommelsen innebär att kommunalförbunden och VGR gemensamt ska verka för att skapa förutsättningar för 15-

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

20 TWh mer el och kraftigt ökad tillgång på effekt genom mer lokal produktion och nätutbyggnad till 2030, som sedan konkretiserades ytterligare i beslut i oktober 2024.

Satsningen Elektrifieringsresan omfattar nu över 40 kommunerna där de flesta tagit fram övergripande screening för vindkraft. Resultaten hittills visar sammantaget på stor potential för mer sol-och vindkraft i Västra Götaland.

Omställningen av arbetsmarknaden är ett dominerande tema mot bakgrund av de snabba förändringar i kompetensbehov som sker och förväntas fortsätta med elektrifiering, digitalisering och automation som drivkrafter. I början av året invigdes Battery Centre Gothenburg på Lindholmen. Det är ett av Europas modernaste utbildningscenter för industriteknik, elektromobilitet och grön omställning. VGR stöttar utbildningscentret tillsammans med Göteborgs Stad, och de som utbildas här ska sedan kunna arbeta i olika typer av högautomatiserade industrier i hela Västra Götaland.

Cirkulära affärsmodeller

” När vi går från en linjär till en mer cirkulär ekonomi skapas möjligheter till ett långsiktigt konkurrenskraftigt näringsliv samtidigt som vi möter behovet av att ställa om för att begränsa miljö- och klimatpåverkan. ”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Sedan 2022 har kraftsamlingen cirkulära affärsmodeller haft fokus på affärsutveckling, cirkulära livsmiljöer, cirkulär produktdesign och systemlösningar. Satsningar på cirkularitet är en viktig del av bland annat styrkeområdet hållbar industri. När genomförandet av kraftsamling Cirkulära affärsmodeller summeras konstateras att det finns en höjd kompetens hos innovationssystemet i Västra Götaland kring cirkularitet som affär och konkurrensmöjlighet, bland annat genom projekt som har initierat och finansierat. Ett exempel på projekt om för att bättre ta tillvara och nyttja potentialen i våra resurser är satsningen Arena svensk ull.

EU:s cirkulära strategi inom gröna given innebär förändringar i lagar och förordningar som påverkar många företag framöver och driver på omställningen. Från 1 januari 2025 infördes lagen om att samla in textilavfall, ett uppdrag som gått till kommunerna i Sverige. Efter några månader fick lagen justeras då återvinningsstationer runt om i landet översvämmades av mer textil än vad som var möjligt att hantera för kommunerna. Detta eftersom det inte fanns någon struktur för hur det skulle tas om hand. I Västra Götaland pågår ett arbete med att ta fram en plan för bästa möjliga system för cirkulära materialflöden. Ett projekt har påbörjats under 2025 för att utveckla värdekedjan, där bland annat en mäklartjänst inrättas för att förmedla textil som tas om hand. Studier visar att det kan ge 1000 nya jobb i Sverige inom cirkulär infrastruktur där företagen lyfter vikten av att behålla textilier i Sverige på grund av fiberbrist.

Att arbeta med cirkulära flöden ingår som klimatlöfte i kommunernas klimatlöften inom Klimat 2030, och under 2025 har projektet Cirkulär kommun startats upp. Initiativet stöttar kommuner i att ställa om till cirkulära inköp, möbelflöden och arbetskläder genom nätverk och kunskapsutbyte.

Under året har VGR initierat och etablerat ett så kallat ”Local Chapter” inom det europeiska initiativet New European Bauhaus. Det handlar om en bred samverkansorganisation som bland annat ska verka för att utveckla cirkulära livsmiljöer. Genom att vara ett ”Local Chapter” finns ökad möjlighet både för europeisk finansiering och synlighet. Genom engagemang i Bryssel och i europeiska samarbetsorganisationer har cirkulära affärsmodeller stärkts som ett prioriterat område, till exempel i gemensamma positionspapper. Cirkulär ekonomi var också i fokus för konferensen ”Från Bryssel till Borås – biologisk mångfald och cirkularitet i fokus” som hölls i Borås i slutet av september.

För att skapa förutsättningar för omställningen till biogen och återvunnen plast finns Center för Hållbar Plast i Västra Götaland där en testbädd för mekanisk plast ingår. Plast är en viktig del av många produkter och processer, men dess nuvarande livscykel bidrar

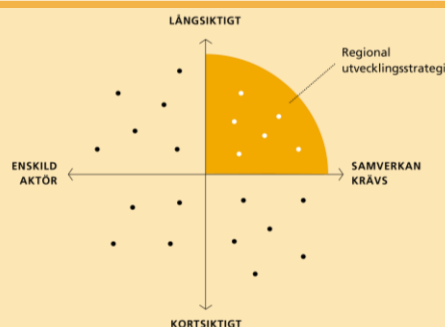
Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

kraftigt till klimatutsläpp. En testbädd för plast möjliggör utveckling, verifiering och skalning av nya material och cirkulära lösningar i en kontrollerad miljö. Genom att samla aktörer och teknologier på ett gemensamt testområde kan innovationer snabbare nå marknaden och bidra till en hållbar omställning.

Som del i Västra Götalands ambition att utgöra en attraktiv arena för textil- och modeindustrins utveckling och omställning genom Textile Movement har talangutveckling identifierats som ett prioriterat område. Inom ramen för satsningen har ett tiotal talanger/entreprenörer från textilsektorns yrkesverksamma modedesigners och textilkonstnärer fått tillgång till kunskap och själva bidragit i utvecklingen av cirkulära affärsmodeller. Satsningen bedöms ha varit framgångsrik då talangerna fått nationell och internationell uppmärksamhet vilket i sin tur ger lyskraft till Västsverige och det västsvenska textilklustret som attraktivt för etableringar och företagande. Under året har beslut om en ny omgång av talangprogrammet fattats. Den kommer att ske under 2026 och 2027. Vidare breddas den även mot konsthantverk och genomförs i samverkan med HDK Valand och Business and Design Lab vid Göteborgs Universitet.

Långsiktiga prioriteringar

” Prioriteringarna beskriver de fyra viktigaste områdena där vi behöver samverka och göra gemensamma insatser för att ställa om Västra Götaland till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Områdena griper in i varandra och bygger vidare på Västra Götalands samlade och strategiska regionala utvecklingsarbete.”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

De prioriterade områdena är:

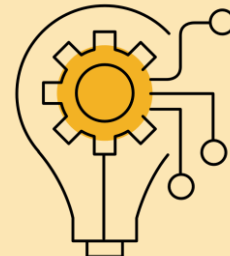
- Stärka innovationskraften,
- Bygga kompetens,
- Öka inkluderingen och
- Knyta samman.

Respektive långsiktig prioritering inleds med kort sammanställning över några betydelsefulla insatser som utförts under året därefter följer ett avsnitt med några indikatorer som kortfattat beskriver utvecklingen inom området.

Ambitionen i denna rapport är att visa på viktiga strukturer som finns inom respektive prioriteringsområde, men även lyfta särskilt viktiga satsningar som bedöms bidra till prioriteringen.

Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

” Att stärka innovationskraften handlar om att nyttiggöra kunskap och utveckla idéer med potential att både skynda på omställningen och skapa värde i privat och offentlig sektor. Det omfattar insatser för att öka entreprenörskap och nyföretagande och stimulera de mindre företagens innovationskraft, satsningar på internationellt starka kluster och utvecklade test- och demonstrationsplattformar.”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Ett regionalt ekosystem kring innovativa företagande bidrar på såväl kort som lång sikt till konkurrenskraftiga företag. I ekosystemet inkluderas allt från entreprenörskap för unga, till stöd för såväl nya som etablerade företag. Ung Företagsamhet (UF) bidrar till exempel årligen till att cirka 5900 gymnasieelever samt 5200 högstadieelever tränas i entreprenörskap. De fyra UF-kontoren i Väst redovisar en hög intygsnivå, vilket innebär att de deltagande ungdomarna i hög grad slutför sina UF-utbildningar. Skaraborg nådde 96 procent intygsberättigande vilket är högst i Sverige. Drivhusen som har fokus på att stimulera entreprenörskap bland studenter bidrog under 2024 till att nästan 300 företag startades, över 800 individer deltog i vägledningar och över 9000 individer utbildades i entreprenörskap.

I de (åtta) inkubatorer som Västra Götalandsregionen stödjer har 916 idéer utvärderats¹⁶ under 2024 (848 idéer 2023), vid slutet av 2024 fanns 180 projekt/företag i inkubatorerna, varav cirka 60 antagits under 2024. Alumnibolagen (de bolag som har lämnat inkubatorn t.o.m. år 2023) har sammanlagt drygt 3 500 sysselsatta och de omsätter cirka 7 miljarder kronor.

Tillgången till riskkapital för innovativa företag är fortsatt begränsad i och med det ekonomiska läget. Under 2025 har Go West genomförts vilket är en återkommande internationell mötesplats och arena för riskkapital. Dessutom har ett flertal mindre investerarevent genomförts kopplat till det innovationsfrämjande systemet.

En viktig del i arbetet för att accelerera forskning och möjliggöra för test- och demonstration är stöd till och styrning av de fem science parks som finns i Västra Götaland. Dessa utgör en stabil innovationsinfrastruktur med täckning i hela Västra Götaland.

Inom området hållbar industri har arbetet på regional nivå fortsatt att utgå från att utvecklingen i industrins gröna omställning, det vill säga i praktiken elektrifiering, sker enligt plan men med viss tidsförskjutning. Löpande initiativ sker inom kompetens, FoI-infrastruktur och strategiska samverkansprojekt. Exempel på satsning är Klimatledande

¹⁶ Siffrorna i stycket baseras på uppgifter som inkubatorerna rapporterat för 2023 i uppföljningsverktyget InkRapp hos SISP (Swedish Incubators and Science Parks).

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

processindustri, som leds av Lindholmen Science Park. Det handlar om en nationell samverkansplattform för att accelerera omställningen till fossilfri och klimatneutral processindustri. Initiativet är viktigt för att minska industrins klimatpåverkan, stärka konkurrenskraften och skapa fungerande värdekedjor för återvunnen och biobaserad råvara.

Vad gäller styrkeområdet Hälsa och life science har Västra Götalandsregionens life science-kontor, som inrättades 2024 med syfte att knyta ihop regional utvecklings och hälso- och sjukvårdens strategiska arbete inom life science, arbetat med att i dialog med aktörer ta fram en Agenda för västsvensk life science. Därtill har näringslivsinitierade kliniska prövningar fortsatt varit i fokus både nationellt och regionalt.

VGR finansierar och är aktiv part inom FORMAS centrumbildning AgroDrive som syftar till att främja livsmedelssystemet omställning till fossilfri energi. Bland annat beslutades under året för projekt för minskad klimatpåverkan, stärka beredskapen och skapa nya jobb. Inom området blå test- och demo har en stor satsning för att säkerställa nytt huvudmannaskap och aktiviteter vid Kristineberg marina forskningsstation. RISE för att etablera ett innovationscenter vid Kristineberg samt en satsning till Polarforskningssekretariatet för övertaget av huvudmannaskapet för stationen.

Inom styrkeområdet Framtidens mobilitet finns flera större satsningar. Exempel är CLOSER vid Lindholmen Science Park (LSP) som funnits sedan 2011 med fokus på transporteffektivitet inom godstransporter. Verksamheten genomför olika projekt som drivs tillsammans med partners inom områdena citylogistik, energiförsörjning, långväga transporter och digitaliserad logistik. Andra exempel är SAFER vid Chalmers Tekniska Högskola som driver forskning inom trafiksäkerhet inom alla transportslag inklusive oskyddade trafikanter, och Lighthouse som bedriver sjöfartsforskning och är nationell samverkansplattform för FoI.

Satsningen Xperience Next vid Lindholmen Science Park utvecklas enligt plan. Projektet möjliggör för besöksnäringen och kulturinstitutioner att delta i satsningar som främjar innovationskraften samt tillgängliggör innovationsstödsystemet inom och för branschen. De kulturella och kreativa näringarna är breda och kan inte omfattas av ett och samma initiativ och fångas därför delvis upp även i andra satsningar, till exempel Visual Arena vid Lindholmen Science Park och spelutvecklingen i Skövde, filmklustret i Västra Götaland och satsningen på Textile Movement i Borås.

Under året har arbetet med att samordna regionens fyra etableringskontor intensifierats i det gemensamma projektet Västsvenska etableringar för grön omställning (VEGO). Projektet är ett samarbete mellan de fyra etableringsfrämjarna¹⁷ i Västra Götaland och leds och finansieras av VGR med medfinansiering av Tillväxtverket och Kommunalförbunden. Projektet främjar regionens framdrift inom den gröna omställningen och attraherar hållbara företagsetableringar och investeringar i Västra Götaland.

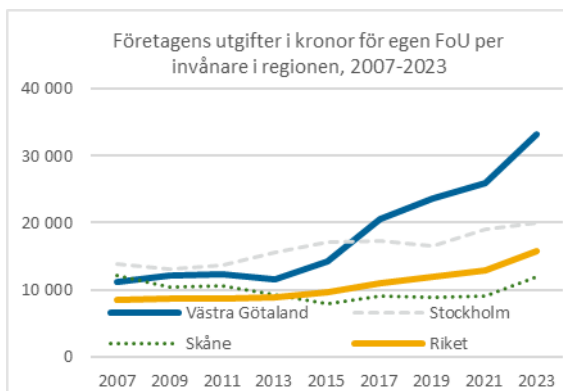
¹⁷ Business Region Göteborg, Business Region Skaraborg, Business Region Borås samt Business Region Väst.

Korta fakta om utvecklingen

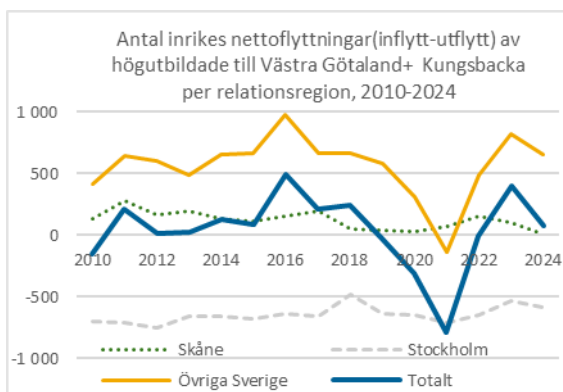
Sverige rankas som ett av de mest innovativa länderna i EU och Västsverige¹⁸ och som en av de mest innovativa regionerna i EU, enligt EU:s senaste mätning av innovationsförmåga¹⁹ i Europas regioner.

I Västra Götaland lägger företagen mycket pengar på forskning och utveckling (FoU) jämfört med företag i de andra storstadsregionerna och riket som helhet. Summan (relaterat till antalet invånare i regionen) har nästan tredubblats sedan 2013. Det är framför allt ett antal storföretag som ligger bakom de stora summorna som satsas i Västra Götaland.

Under 2024 flyttade ungefär 80 fler högutbildade personer²⁰ till Västra Götaland och Kungsbacka²¹ från resten av Sverige än som flyttade i omvänd riktning. Det är ett lägre netto än 2023 men högre än under åren 2019-2022. Flyttnettot är negativt relativt Stockholm, ungefär 0 relativt Skåne men klart positivt relativt övriga Sverige.

Källa: SCB (via Kolada).

Källa: Västdatabasen, SCB.

¹⁸ Västsverige består av Västra Götaland och Halland

¹⁹ <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis>

²⁰ Med högutbildad avses personer med minst tre års eftergymnasial utbildning, åldrar 21-64 år

²¹ Eftersom Kungsbacka ingår i Göteborgsregionen inkluderas Kungsbacka i beräkningen då de högutbildade i Kungsbacka fortfarande anses finnas tillgängliga för regionens arbetsmarknad.

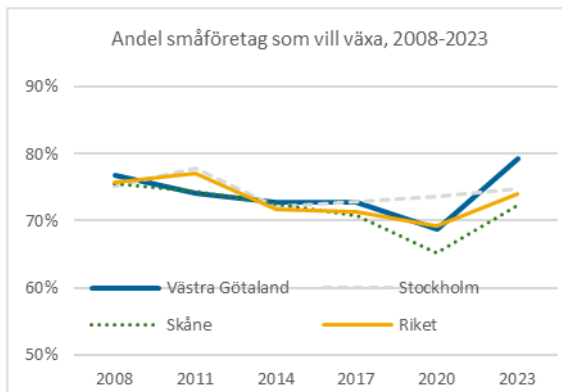
Nästan 80 procent av tillfrågade småföretag i Västra Götaland uppgav 2023 att de ville växa. Det är en stor ökning jämfört med mätningen 2020 men även högre än vid mätningarna innan pandemin. Riksgenomsnittet har tidigare legat på ungefär samma nivå och följt samma mönster som i Västra Götaland. Även riksgenomsnittet ökade 2023 jämfört med 2020 men inte lika mycket som i Västra Götaland. Andelen i Västra Götaland var vid senaste mätningen betydligt högre än riksgenomsnittet och högst bland alla län i Sverige.

Antal nya företag i Västra Götaland som startas av män är ungefär dubbelt så många som antalet som startas av kvinnor. Under 2024 startades 14,6 respektive 7,0 nya företag per 1 000 invånare²² av män respektive kvinnor. Det var ungefär lika som många som åren närmast innan pandemin, men en minskning jämför med 2020 -2021.

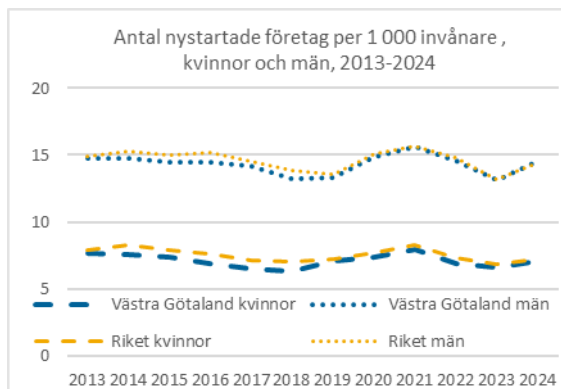
Nyföretagande har under hela perioden varit något lägre i Västra Götaland än i Sverige i genomsnitt och mycket lägre än nyföretagande i Stockholm.

Andelen av beviljade medel från EU:s nya forskningsprogram Horisont Europa till organisationer i Västra Götaland av totala medel till Sverige, var 22% under de första inledande åren. Det är samma andel som organisationer i Västra Götaland totalt fick i det förra programmet Horisont 2020.

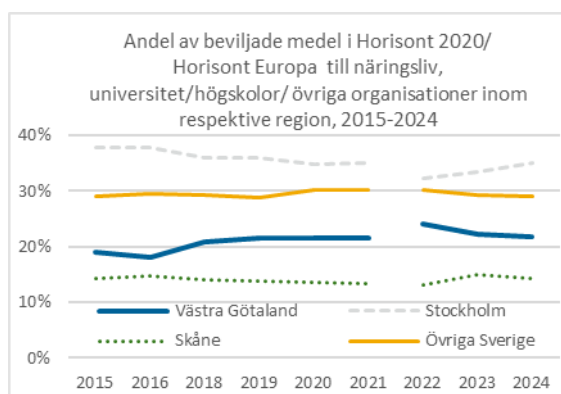
Sveriges andel av totalt beviljade medel inom EU har under båda programperioderna varit ganska konstant, runt 3,3-3,5 procent.

Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet

Källa: Tillväxtanalys.

Källa: Vinnova.

²² Jämfört antal invånare i åldrarna 16-64 år.

Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande

” Att bygga kompetens handlar om att tillgången till kunskap och kompetens är avgörande för att samhället ska utvecklas. Utbildning och arbete är grunden för att människor och företag ska växa. Omställningen kräver också att vi lär och agerar utifrån ny kunskap och ändrade förutsättningar. När behovet av kompetens snabbt förändras blir möjligheterna till livslångt lärande allt viktigare.”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021– 2030

Omställningen av arbetsmarknaden är ett fortsatt angeläget tema mot bakgrund av de snabba förändringar av kompetensbehov som sker och förväntas fortsätta med elektrifiering, digitalisering och automation som drivkrafter. I början av året invigdes Battery Centre Gothenburg på Lindholmen. Det är ett av Europas modernaste utbildningscenter för industriteknik, elektromobilitet och grön omställning. De som utbildas där ska sedan kunna arbeta i olika typer av högautomatiserade industrier i hela Västra Götaland.

Under året har samtal mellan VGR och universitet och högskolor i länet ägt rum vad gäller lärosätenas roll i det regionala kompetensförsörjningsarbetet generellt och i det livslånga lärandet specifikt. Det har framkommit att det behövs mer samverkan mellan lärosätena, VGR och små- och medelstora företag i dessa frågor. Projektet Fler vägar mellan akademi och näringsliv startade under året och drivs av Västsvenska handelskammaren. Syftet är att ge lärosäten och små- och medelstora företag en möjlighet att i samverkan utveckla och testa en sådan affärsmodell

Industritekniskt lärcentrum i Skaraborg handlar om att utveckla en ny industriteknisk lärmiljö i området runt Lidköping. Lärmiljön är lokaliserad till Campus Västra Skaraborg och ska stötta den lokala industrin med utbildad arbetskraft och bidra till att fler individer får tillgång till kvalificerad industriteknisk yrkesutbildning, på gymnasial och yrkeshögskolenivå. Den lokala industrin har varit engagerad både i förarbetet till lärmiljön och i utvecklingen av dess innehåll, vilket stärker lärmiljöns relevans och potential att bidra till industrins kompetensbehov.

Tolv regionala branschdialoger har genomförts under året som en del i arbetet med VGR:s lagstadgade uppgift att tillhandahålla bedömningar av kompetensbehov i länet inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Under året startade en ny treårig period för Campus Dalsland. Under hösten blev det klart att Campus från och med hösten år 2026 kommer kunna erbjuda grundläraiprogrammet i samarbete med Högskolan Väst.

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Arbetsförmedlingen Väst (AF) och VGR fortsatt arbeta och leverera på målen inom den regionala överenskommelse om samverkan som syftar till att påskynda individers etablering i arbetslivet och förbättra matchningen så att fler människor får nytta av den kompetens de har i det arbete de utför²³. Samverkan har intensifierats inom alla de fem områden som överenskommelsen berör.

Projekt Helhetslyftet, som finansierats av europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och drivits av Folkhögskoleförvaltningen, avslutades i juni 2025. Helhetslyftets övergripande syfte var att stärka tredjelandsmedborgares möjligheter att närma sig arbetsmarknaden. Detta har skett genom en kombination av språkstudier, praktik, hälsofrämjande insatser och samhällsorientering, samt genom utvecklad samverkan mellan olika aktörer. De viktigaste lärdomarna handlar om vikten av dialog, flexibilitet, individanpassning och långsiktigt samarbete mellan aktörer.

Den snabba tekniska utvecklingen, industrins gröna omställning och ökade krav på hållbarhet förändrar kraftigt framtidens arbetsmarknad och vilka kompetenser som efterfrågas. Det är därmed viktigare än någonsin med tidiga insatser för att få fler unga att utbilda sig och vilja vara yrkesverksamma inom de naturvetenskapliga och tekniska områdena. Att arbeta med insatser för att främja intresset för naturvetenskap, ingenjörsvetenskap teknik och matematik (STEM) bland barn och unga är därmed högaktuell och av stor betydelse för Sveriges framtid.

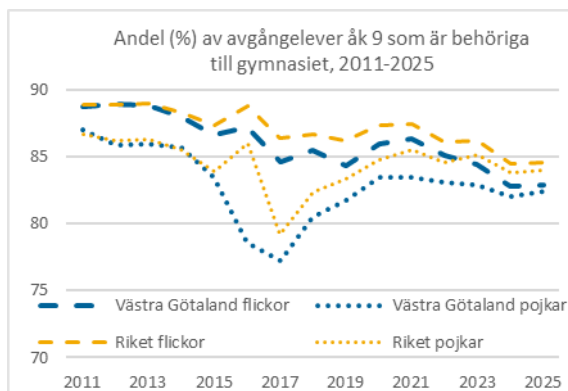
Kopplat till barn och unga finns länets sex science centers. Deras verksamheter handlar om att öka andelen elever som bedriver studier inom naturvetenskap, teknik och matematik och som på sikt ska vara yrkesverksamma inom dessa områden där det idag och i framtiden råder brist på kompetens. Genom tidiga insatser för barn och unga kompletterar science centers därmed andra aktörer på lokal och regional nivå som verkar för den framtida kompetensförsörjningen.

Balthazar science center har för att möta de omfattande behoven kopplat till den industriella omställning som finns inom flera sektorer i Skaraborg blivit beviljade medel till projektet Jobbresan. Målgruppen för projektet är Skaraborgs unga som under sin skolgång kommer mötas med insatser. Under första projektperioden kommer Jobbresan möta femte, sjunde och niondeklassare. Årligen kommer målgruppen uppgå till 12 000 elever. På sikt ska projektet bidra till att stärka Skaraborg som en kunskapsregion, säkra kompetensförsörjningsbehovet i Skaraborg, vidga bilden av utbildnings- och karriärvägar, skapa möten mellan skola, akademi och arbetsliv och öka andelen som söker vidare till högre utbildning.

²³ Överenskommelse om samverkan mellan Västra Götalandsregionen och Arbetsförmedlingen Region Väst för att påskynda individers etablering i arbetslivet och förbättra kompetensförsörjningen (RS 2024-02582)

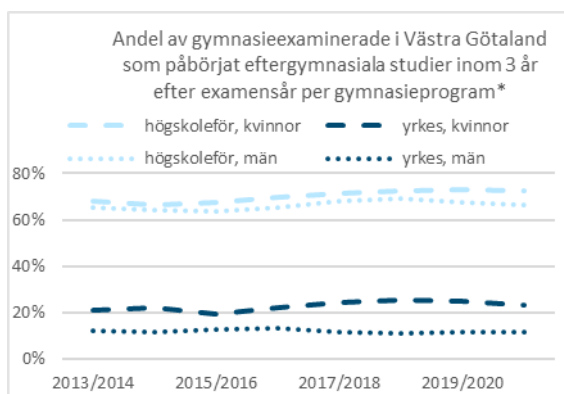
Korta fakta om utvecklingen

Fler flickor än pojkar lämnar grundskolan med gymnasiebehörighet, 2025 var andelen behöriga flickor 82,9 procent medan andel pojkar var 82,3 procent vilket är ungefär samma som andelen 2024. Både andelen behöriga flickor och pojkar i Västra Götaland är lägre än Sverige-genomsnittet för respektive kön.

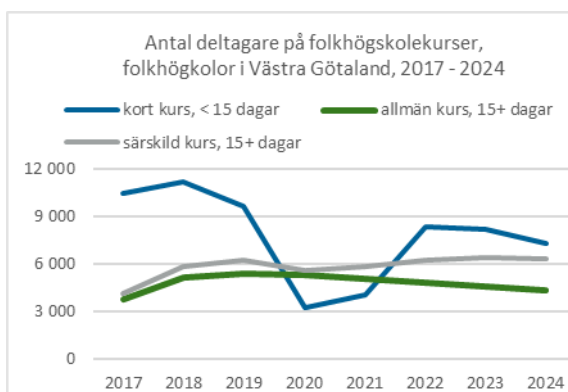
Källa: SCB/ Skolverket (via Kolada).

Ungefär hälften av alla gymnasieelever i Västra Götaland läser vidare på en eftergymnasial utbildning²⁴ inom tre år efter sin gymnasieexamen. Av de som läst högskoleförberedande program är andelen 70 procent medan för elever som läst yrkesprogram cirka 16 procent. En högre andel tjejer än killar läser vidare, det förklaras framför allt av att killar i högre utsträckning än tjejer läser yrkesprogram på gymnasiet. Det är också betydligt större skillnad mellan könen bland de som läst ett yrkesförberedande program på gymnasiet, än bland de som läst högskoleförberedande program.

* Gymnasieprogram uppdelat på högskoleförberedande program och yrkesprogram. Årtal är läsår för gymnasieexamen.
Källa: SCB.

Antal deltagare på folkhögskolorna i Västra Götalands allmän kurs 15 dagar eller längre ökade mellan 2017-2019 men har sedan minskat. Deltagarantalet på de korta kurserna, (max 14 dagar) har ökat efter den stora nedgången under pandemin, men är fortfarande klart lägre än deltagarantalet innan pandemin. Antalet deltagare på särskild kurs ökade kraftigt mellan 2017-2019 men har sedan dess varit ungefär oförändrat.

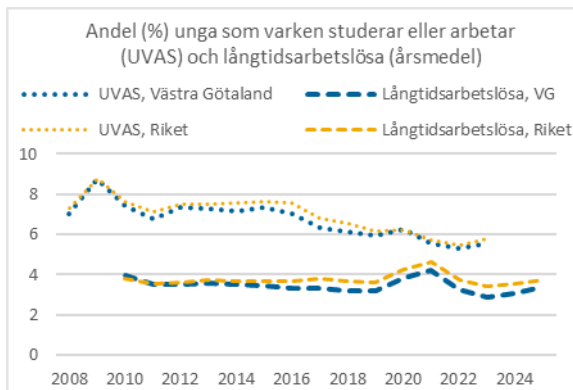
Källa: SCB.

²⁴ Som eftergymnasial utbildning räknas högskola/universitet, yrkeshögskolan, konst- och kulturutbildningar och särskild kurs på folkhögskolan

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Andelen unga (16-24 år) som varken studerar eller arbetar har minskat något över tid, med undantag för pandemiåret 2020, och utgör nu 5,5 procent av de unga. Andelen i Västra Götaland är ungefär lika stor som andelen i Sverige.

Andelen långtidsarbetslösa²⁵ i befolkningen hade en något minskande trend under åren 2010-2019 i Västra Götaland, men ökade kraftigt under pandemiåren 2020-2021. Andelen har sedan minskat igen även om den ökade något under 2025 jämfört med 2024, och är år 2025 3,4 procent. Utvecklingen i Sverige har följt ungefär samma mönster, men andelen långtidsarbetslösa har under den senaste tioårsperioden varit lite högre i Sverige än i Västra Götaland.

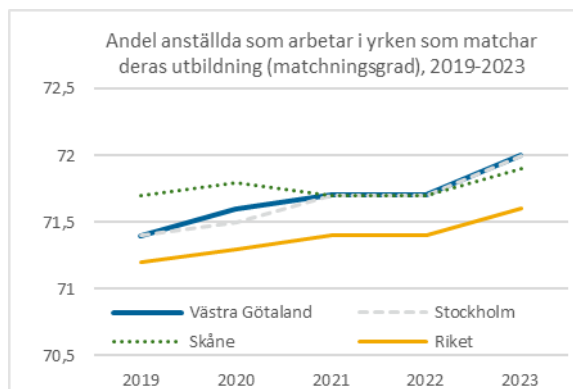
Källa: Unga som varken arbetar eller studerar: 16-24 år.SCB (via Kolada).

Långtidsarbetslösa: 25-65 år.

Arbetsförmedlingen (via Kolada).

Matchningsgraden, dvs andelen anställda som arbetar i yrken som stämmer väl överens med deras utbildning har förbättrats jämfört med 2019.

Matchningsgraden är lite högre i Västra Götaland än i Sverige i genomsnitt, men ungefär lika som Stockholm och Skåne.

Källa: SCB (via Kolada).

Ungefär 47 procent av arbetsgivarna i Västra Götaland som har försökt rekrytera senaste halvåret uppger att man haft problem att hitta rätt personer²⁶. Det är något lägre än Sverigesnittet som är drygt 50 procent. Vanligaste anledningen till att man inte kunnat hitta personal är att kandidaterna saknar relevant yrkeserfarenhet följ av att de saknar relevant utbildning.

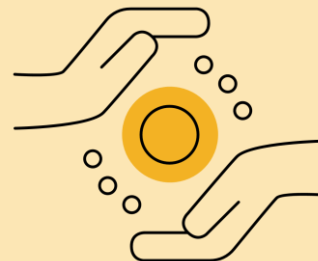
²⁵ Arbetslösa längre än 6 månader, åldrar 25-65 år

²⁶ [Regionala utsikterna hösten 2025](#), Arbetsförmedlingen

Öka inkluderingen – för stärkt tillit och sammanhållning

” Att öka inkluderingen handlar om att skapa förutsättningar för alla individer att kunna vara aktiva i arbets- och samhällsliv. Det handlar också om att öka människors tillit till varandra, till samhället och till demokratin. Att stärka barn och ungas förutsättningar och möjligheter är grunden.”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Folkbildningsaktörer såsom studieförbunden med dess medlemsorganisationer liksom folkhögskolorna samt många andra civilsamhällesaktörer har en stor roll genom att via sina verksamheter bidra till ökad delaktighet och inflytande. Dessa folkbildande forum fungerar som plattformar för såväl formell utbildning som bildning. Data över civilsamhällets utbredning i Västra Götaland finns och presenteras via webben²⁷ och kommer att följas upp vartannat år. År 2024 fanns det 41 690 registrerade civilsamhällesorganisationer i länet.

Aktiv involvering är namnet på ett forum för pågående samverkan mellan funktionshinderrörelsen och Västtrafik i frågor om tillgänglighet och jämlikhet i kollektivtrafiken. VGR tillhandahåller även Tillgänglighetsdatabasen (TD) som är ett verktyg för såväl VGR:s egna verksamheter som externa aktörer såsom bibliotek, utställningar och arrangörer av scenkonst i Västra Götaland.

Under året beslutade Västra Götalandsregionen om en ny projektutlysning riktad till social ekonomi och civilsamhällesorganisationer med inriktning på demokratiutveckling och sociala innovationer. Tre miljoner avsattes till projektutlysningen och 20 projekt beviljades.

En annan utlysning, Civilsamhället lösningar för klimat och biologisk mångfald, genomfördes under året. Utlysningen hade tydligt fokus på civilsamhället och välkomnade även mindre projekt från mindre föreningar. Gensvaret från föreningslivet stort och 75 idéskisser på projektidéer skickades in. Under året har 17 projekt beviljats medel till en total summa på närmare 5 miljoner kronor. Inom ramen för utlysningen har även några mindre miljöprojekt haft fokus på barn och unga, till exempel projekt som utvecklar spelbaserat undervisningsmaterial om ekosystem för elever i högstadiet och gymnasiet, samt projektet Skolbäcken där skolbarn får lära sig mer om invasiva arter i vattenmiljö nära skolan. Ett annat projekt har fokus på unga i nordöstra Göteborg som blir ambassadörer för biologisk mångfald och guidar i sitt närområde.

Västra Götalandsregionens kulturförvaltning arbetar bland annat uppsökande och samverkar med de nationella minoriteterna och teckenspråkiga för att gemensamt stärka

²⁷ <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/omraden/social-hallbarhet/overenskommelsen/aktuellt/civilsamhallet-i-vastra-gotaland-kartlagt/>

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

deras egenmakt och tolkningsföreträde. Inom ramen för det regionala biblioteksuppdraget finns ett kunskapspaket kring nationella minoriteter och Barnens bibliotek har ett temapakett om nationella minoriteter efter avstämning med samråd nationella minoriteter.

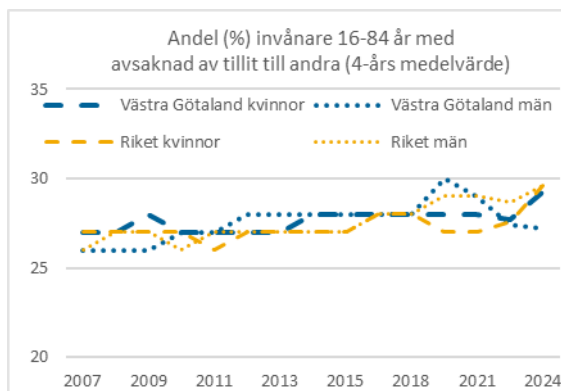
Satsningar i att stärka medie- och informationskunnigheten (MIK) är fortsatt viktigt. Det handlar om att öka delaktigheten bland invånarna för en stärkt inkludering samt för att motverka desinformation. För att stödja digital inkludering finns det nationella nätverket Digidel, som arbetar med både digital delaktighet och MIK. Flertalet digidelcenter i kommunerna är i gång med verksamhet och gör skillnad för den digitala delaktigheten. Under året beviljades VGR medel från Vinnova för att koordinera ett projekt tillsammans med bland annat Färgelanda kommun, Mittuniversitetet, Digg – myndigheten för digital förvaltning med flera för att utveckla arbetet med digital tillgänglighet. Det regionala nätverket Möte Med Mik (MMM) drivs numera av kulturförvaltningen och VGR deltar även i ett interregionalt och ett nationellt nätverk för MIK-frågor.

I samrådet för integration/migration som Länsstyrelsen i Västra Götaland samordnar har under året områden som arbetsmarknad och utbildning, hälsa, boende samt demokrati och jämlikhet prioriterats. Samrådet som är ett nätverksforum ska bidra till att strukturella problem och/eller utvecklingsområden hanteras på rätt nivå och av rätt aktör. I oktober genomfördes Integrationsforumet under temat ”De nya migrations- och integrationspolitiska målen”. Intresset för Integrationsforum var stort och 150 personer tog del av programmet på plats och närmare 150 personerna kopplade upp sig digitalt. 96 procent av de som svarat på utvärderingen uppgav att de tyckte att dagen som helhet vara ganska eller mycket bra.

Ett sätt att möta utmaningar och behov inom öka inkluderingen för målgruppen barn och unga är att kraftsamla för fullföljda studier. Under året avslutades ESF-projektet Unglabbet som folkhögskoleförvaltningen, Mölndals stad, Hassela Solidaritet och Youth 2030 Movement drivit tillsammans. Projektet handlade om att utveckla nya metoder för att unga och unga vuxna 16–29 år ska hitta jobb eller återuppta sina studier.

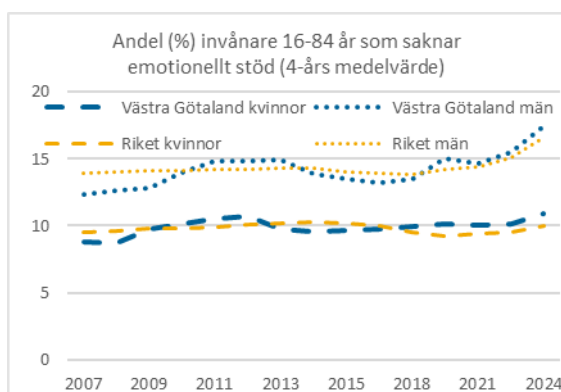
Korta fakta om utvecklingen

Ungefär 28 procent av invånare i Västra Götaland anser att de i allmänhet inte kan lita på andra människor, det är ungefär lika stor andel om för 10 år sedan. De är inte heller någon större skillnad mellan män och kvinnor och Västra Götaland ligger ungefär på samma nivå som övriga Sverige.

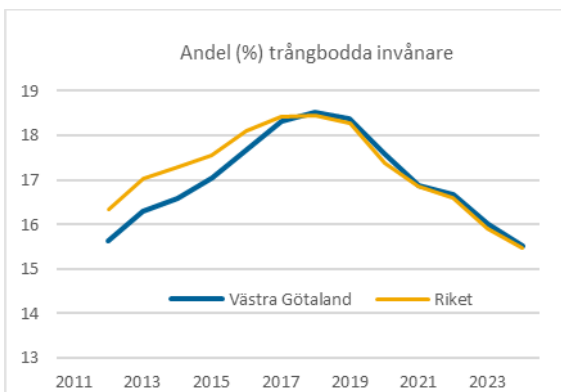
Källa: FHM, Hälsa på lika villkor (via Kolada).

Ungefär en av sju invånare i Västra Götaland saknar någon som de kan dela sina känslor med och anförtro sig åt. Det är fler män än kvinnor som saknar emotionellt stöd, ungefär 18 procent av männen och 11 procent av kvinnorna. För kvinnor har andelen varit ungefär konstant över åren, medan för män har andelen ökat något jämfört med för 15 år sedan.

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (via Kolada)

Andelen av invånare som bor i flerbostadshus som räknas som trångbodda enligt norm 2 (max två personer per rum, kök och vardagsrum undantaget) ökade under perioden 2012-2019. Sedan 2019 har andelen istället minskat varje år och andelen 2024 var 15,5 procent. Det är ungefär lika stor andel som det var 2012.

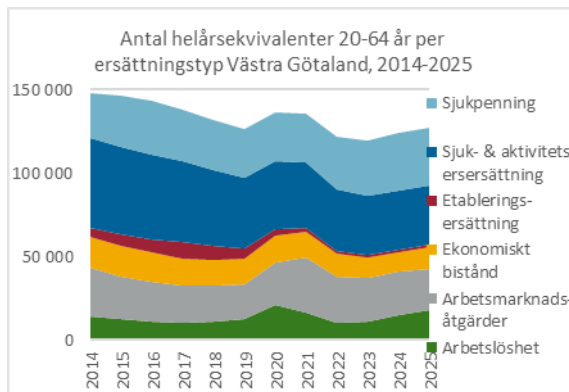

Källa: SCB (via Kolada)

Andelen är ungefär lika stor i riket som i Västra Götaland.

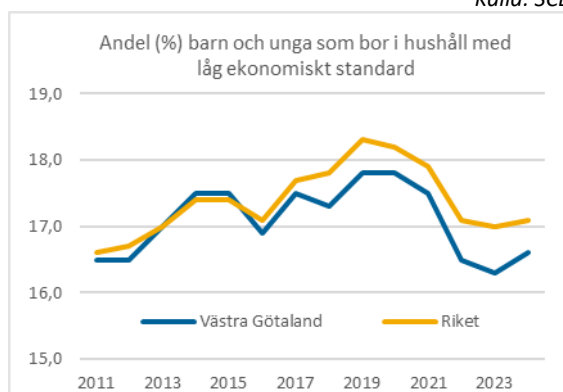
Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Antal personer (omräknat till helårsekvivalenter)²⁸ som försörjdes via olika typer av bidrag²⁹ var 2025³⁰ cirka 127 000 personer i Västra Götaland. Det är en ökning med ca 3 000 personer jämfört med 2024. Det är framför allt personer med arbetslöshetsersättning som har ökat, men även antalet med ekonomiskt bistånd har ökat mellan åren.

Källa: SCB.

Under de senaste 10 åren har andelen barn och unga (0-19 år) som bor i hushåll med låg ekonomisk standard³¹ varierat med någon procentenhet mellan 16,5%-18%. De senaste åren har andelen varit lite lägre i Västra Götaland än i riket. År 2024 var andelen 16,6 procent i Västra Götaland, i riket var den 17,1 procent.

Källa: SCB.

²⁸Omräknat till helårsekvivalenter, dvs det antal individer som skulle kunna försörjas under ett helt år med full ersättning. Exempelvis blir två personer, som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, tillsammans en helårsekvivalent. Årsvärdet är ett medelvärde av antal helårsekvivalenter per månad.

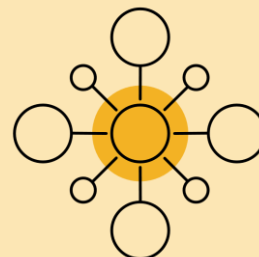
²⁹ Med bidrag avses sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare kallat förtidspension), ersättning vid arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och etableringsersättning.

³⁰ För 2025 används ett genomsnitt av januari- juni. Övriga år är medelvärde av helåret.

³¹ Låg ekonomisk standard avser andelen personer som lever i hushåll vars standardiserade inkomst (utifrån hushålls sammansättning) är mindre än 60 procent av medianvärdet för riket.

Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet

” Att knyta samman Västra Götaland handlar om att öka närheten mellan olika delar av länet men också med grannregioner, övriga Sverige och andra länder. Vi vill göra det möjligt för människor och företag att nå varandra och ha ett utbyte med omvärlden. Samhällsplanering och regional fysisk planering är viktiga delar av framtidens lösningar. En samordnad planering för bebyggelse och transport behövs för att göra transporterna hållbara.”

Från Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

En förhållandevis stor del av genomförandet av prioriteringen sker inom befintliga planer, program och strategier som utarbetats i samråd mellan Västra Götalandsregionen, kommuner, kommunalförbund och andra intressenter.

Under hösten presenterades Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen för perioden 2026-2037. De synpunkter som VGR lyft fram grundar sig på de tidigare överenskomna infrastrukturprioriteringarna där ny järnväg Göteborg-Borås sedan tidigare finns med i planens senare period och där avtal är tecknade mellan VGR, berörda kommuner och Trafikverket. Fokus i yttrandet och i det påverkansarbete som sker gentemot den nationella nivån har under hösten även handlat om behovet av ytterligare två spår på Västra stambanan mellan Göteborg och Alingsås.

En effektiv och uppgraderad infrastruktur är avgörande för strategierna Målbild tåg och Målbild koll 2035 för Göteborg, Mölndal och Partille. En utvärdering av Målbild tåg 2035 har genomförts under året och beslut är fattade om att revidera målbilden. Detta arbete kommer att pågå 2026 och 2027.

Inom det nationella innovationsprogrammet ShiftSweden har bland annat det geografiska omställningslabbet på Lindholmen i Göteborg startats, tillsammans med flera tematiska labb som adresserar centrala systemutmaningar såsom kollektivtrafikens breddade roll, marknad och logistik för återbruk samt omvandling av trafikmiljöer och storskaliga bostadsområden.

Under 2025 har också ett intensivt arbete pågått med framtagande av regional infrastrukturplan för den kommande planperioden 2026-2037. Efter remissrunda och justeringar av förslaget beslutade regionfullmäktige i slutet av året att anta regional infrastrukturplan för Västra Götalandsregionen 2026-2037.

Trafikförsörjningsprogram 2026-2029 - Västra Götalands kollektivtrafikstrategi antogs i regionfullmäktige i november. Även Strategisk plan för kollektivtrafik på jämlika villkor beslutades i slutet av året.

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

Vad gäller kollektivtrafik har Västtrafik erhållit utvecklingsmedel för att utveckla och göra Närtrafiken, anropsstyrd kollektivtrafik, mer tillgänglig. I ett första skede ska mer digitaliserade bokningsmöjligheter utvecklas. Olika tester och utveckling av dynamisk kollektivtrafik har fortsatt, bland annat buss-on-demand som fortsätter i Marks kommun.

Arbetet med att stärka den digitala sammanlänkningen i Västra Götaland har under året intensifierats, med särskild inriktning på robusthet, redundans och förbättrad samordning mellan aktörer. UBit-gruppen (Utveckling av Bredband och it-infrastruktur) har fortsatt att samla länets offentliga och privata aktörer och driva gemensamma insatser i områden där marknadsförutsättningarna är begränsade. Särskilda insatser har till exempel genomförts för att förstärka redundansen i nätstrukturen, bland annat i Orustområdet där behovet av alternativa förbindelser är stort.

För att stärka den lokala och regionala koordineringen har uppdraget för en bredbandssamordnare för Dalsland påbörjats, där fem kommuner bland annat kommer arbeta fram en bredbandsstrategi tillsammans. Denna funktion ska bidra till ett mer sammanhållet och långsiktigt arbete med digital infrastruktur i en av länets mest geografiskt utmanande delregioner.

Behovet av el och effekt är fortsatt stort och utbyggnaden behöver ske skyndsamt för att industrin i Västra Götaland ska kunna ställa om och fortsatt vara konkurrenskraftiga. Under året har arbetet med kommungränsöverskridande energiplanering i samhällsplaneringen fortsatt. Överenskommelsen som finns sedan 2024 innebär att kommunalförbunden och VGR gemensamt ska verka för att skapa förutsättningar för 15-20 TWh mer el och kraftigt ökad tillgång på effekt genom mer lokal produktion och nätutbyggnad till 2030. Elektrifieringsresan som handlar om att ta fram underlag till översiktsplaner eller energiplaner omfattar nu över 40 kommunerna. De flesta har tagit fram övergripande screening för vindkraft. Resultaten hittills visar sammantaget på stor potential för mer sol-och vindkraft i Västra Götaland.

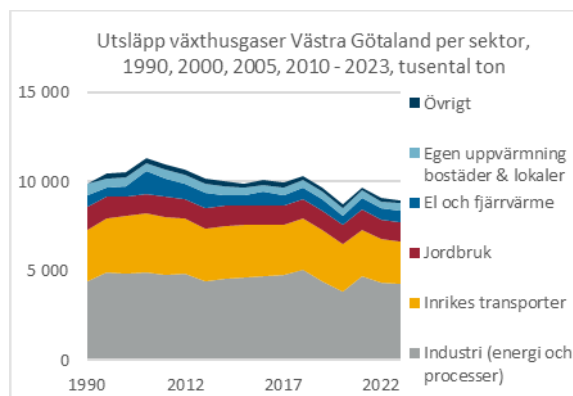
EU-initiativet New European Bauhaus (NEB) har som syfte att stärka det kulturella perspektivet på Europas omställning. Behovet av att stärka det kulturella perspektivet i omställning bedöms lika stort i Västra Götaland och därför togs under 2024 initiativ till att bilda en samverkansplattform för NEB. I juni beviljades sedan ansökan för samverkansplattformen New European Bauhaus West Sweden. Det redan befintliga regionala forumet för Gestaltad livsmiljö - Dynamo Väst, hanterar också NEB-samverkan. Under året har man deltagit i utbyte med andra samverkansplattformar i Sverige och Europa och ingått i en europeisk fortbildning kallad "Capacity Building for Innovation for Place-Based Transformation" där vi försökt utveckla strategier för hur vi skall implementera NEB-perspektivet i samhällsplaneringen.

Projekt inom ramen för det Goda Livet i Dalsland har fortsatt under året. I projektet Hitta hem i Dalsland är tanken att samla kommunerna i Dalsland marknadsförings-, besöksnärings- och inflyttarinformation i en gemensam plattform som även ska kunna lyfta fram enskilda platsers attraktivitet och locka inflyttare. Under året har projektet gått in i en operativ fas under 2025. En framgång i arbetet är arbetssättet att involvera dalslänningarna och den starka platssamverkan som finns i landskapet.

Korta fakta om utvecklingen

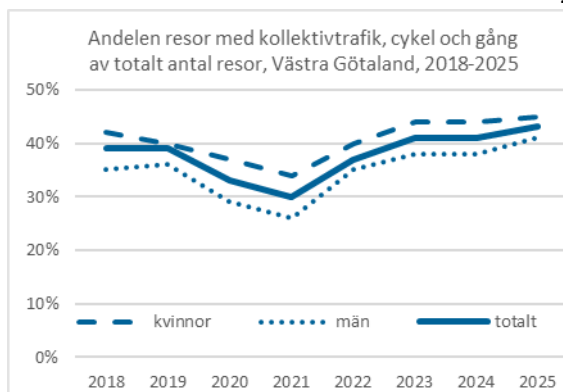
Industrin står för nära 50 procent av växthusgasutsläppen i Västra Götaland. Det är framför allt ett fåtal energikrävande företag som står för de stora utsläppen.

Näst största utsläppskälla är transporter. Det är inom transporter som den största minskningen av utsläpp skett jämfört med 2015..

Källa: Nationella emissionsdatabasen (via Naturvårdsverket)

Andelen av totala antalet resor som gjordes med kollektivtrafik, cykel eller gång minskade under pandemiåren men har nu återhämtat sig och andelen 2025, 43 procent är t.o.m. fyra procentenheter högre än motsvarande andel 2019³².

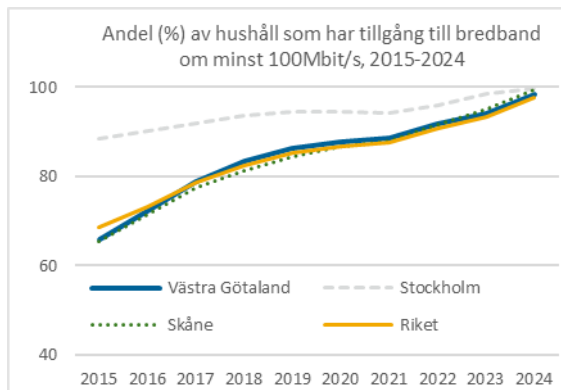
Källa: Kollektivtrafikbarometern via Uppföljning 2025 Regionalt trafikförsörjningsprogram i Västra Götaland .

Under hela perioden har kvinnor en betydligt högre andel av sina resor som görs med kollektivtrafik, cykel eller gång än män men skillnaderna har dock minskat under senare år. Skillnaderna mellan kvinnor och män beror på flera faktorer. En är att män i högre utsträckning äger bilar (64 procent av de privatägda bilarna i Västra Götaland) och män har troligen i högre utsträckning tillgång till bil än kvinnor. Kvinnor svarar också i högre utsträckning än män att de ser fördelar att resa med kollektivtrafiken jämfört med bil.

³² Uppföljning 2025 Regionalt trafikförsörjningsprogram i Västra Götaland

Error! Use the Home tab to apply Rubrik 1;Rubrik VGR to the text that you want to appear here.

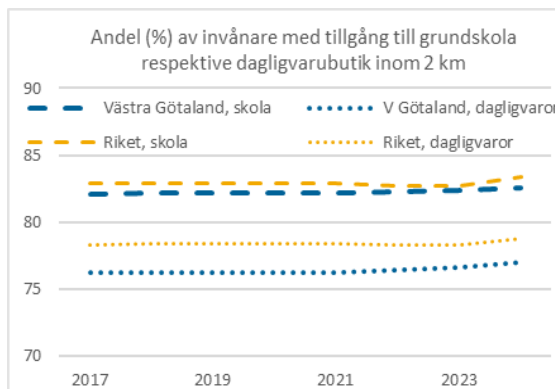
Andelen hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s i Västra Götaland har ökat successivt och är 98 procent år 2024. Västra Götaland har följt ungefär samma utveckling som Skåne och Sverige i genomsnitt, vilket varit lite lägre än Stockholm fram tills 2024 när alla hamnar på ungefär samma andel (98-99 procent).

Källa: Post- och telestyrelsen (via Kolada).

Täckningen skiljer sig tydligt mellan tätort och glesbygd: 99 % av hushållen i tätorter/småorter i Västra Götaland har 100 Mbit/s, jämfört med 89 % i glesbygd.

Tillgängligheten till service är generellt god i Västra Götaland, åtminstone för de som har tillgång till bil³³. Dock är andelen invånare som har nära till dagligvarubutik lite lägre i Västra Götaland än i Sverige i genomsnitt under 2024, 77 procent har max 2 km till en butik i Västra Götaland jämfört med 78,7 procent i Riket.

Källa: Tillväxtverket/ Pupos (via Kolada).

Andelen barn som har kortare än 2 km till närmaste skola³⁴ är lite högre, drygt 82 procent. Andel är ungefär lika stor i riket.

Västra Götaland är det län i Sverige som tar emot mest varor från utlandet, mätt både i ton och värde. Till Västra Götaland kommer 44 procent av Sveriges varor från utlandet mätt i ton och 31 procent mätt i värde.

Källa: Varuflödesundersökningen 2021, Trafikanalys.

³³ Tillgänglighet till kommersiell och offentlig service 2024. Tillväxtverket.

³⁴ Med barn avses invånare 0-16 år. Med skola avses skolor med låg, mellan och/eller högstadium.